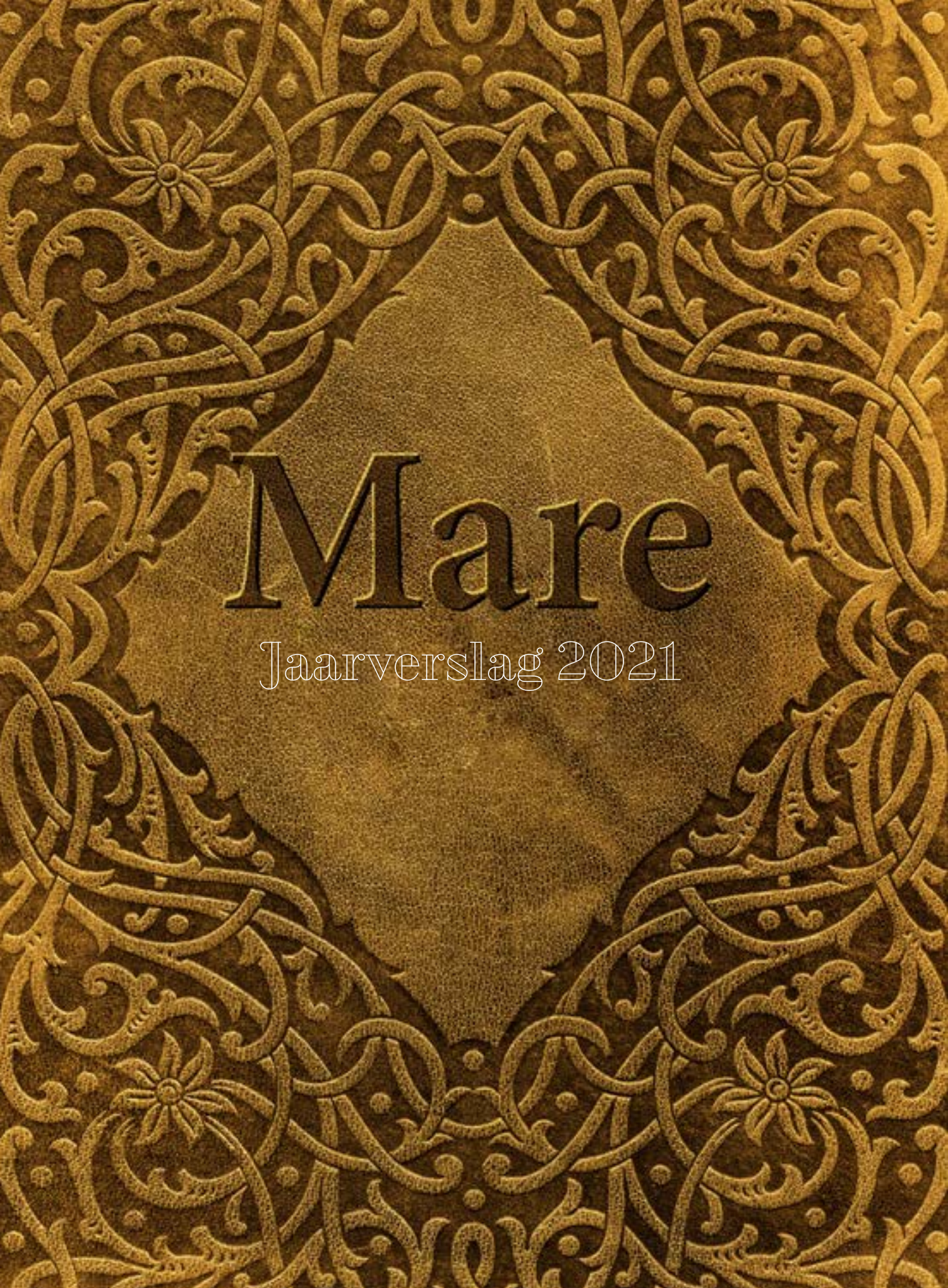




Mare

Jaarverslag 2021

LEIDS UNIVERSITAIR WEEKBLAD *MARE*

JAARVERSLAG 2021

DE KRANT

Mare bericht op evenwichtige en journalistieke wijze over alle gebieden van de universitaire gemeenschap en streeft daarbij een hoge kwaliteit na. Bij het uitoefenen van deze functie en het aanzwengelen van het academische debat is onafhankelijkheid een essentiële voorwaarde.

Normaal gesproken verschijnen er jaarlijks 32 nummers van *Mare* in een oplage van circa 15.000, én een speciaal introductienummer dat tijdens de El Cid-week onder aankomende studenten wordt uitgedeeld.

Tot 12 maart 2020, de dag waarop de laatste krant van de 43^e jaargang verscheen, en de redactie door corona en de lockdown genooddaakt was volledig online te gaan. Het heeft immers geen zin om kranten te drukken voor een uitgestorven campus.

Dat bleef de volledige 44^e jaargang zo, tot en met de zomer 2021. Hoewel de universiteit iets daarvoor weer langzaam openging, was het nog steeds niet de moeite om op papier te publiceren. Zo werd *Mare* een compleet digitaal medium.

Tot 9 september 2021:

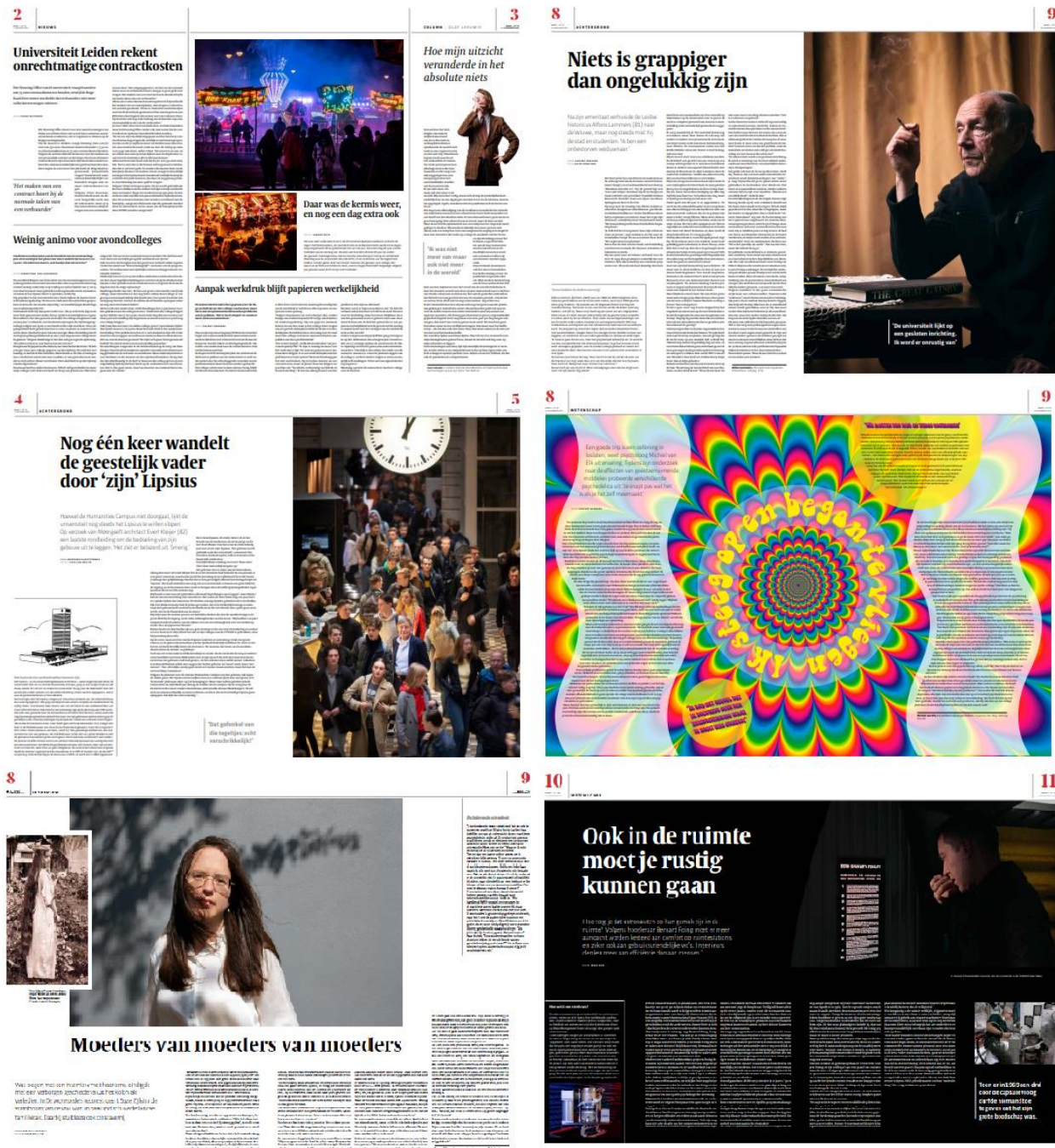


Want na een pauze 546 dagen, verscheen *Mare* toen weer op papier, met een voorpagina als vreugdekreet (en voor de liefhebbers: tevens een knipoog naar de allereerste editie van 11 augustus 1977).

Voor die aftrap van de 45^e jaargang hadden we al samen met de mediacrew van de El Cid-week een eerstejaarsnummer gemaakt die aan het eind van de introductieweek is verspreid onder de 4500 nieuwe studenten.

RESTYLING

Als de lockdown dan nog ergens goed voor was, dan was dat om eindelijk de lang gewenste restyling door te voeren. De vorige opmaak stamde namelijk uit – echt waar – 2007, en dat is vertaald naar krantenbegrippen ongeveer twee ijtijden.



De bedoeling van de broodnodige opfrisbeurt was om meer lucht te creëren op de pagina's waar strak dichtgemetselde kolommen voorheen de lezer het plezier nogal ontnamen. Ook wilden we de afwisseling vergroten door het nieuws niet langer samen te proppen op twee (overvolle) pagina's, maar het door de hele krant te

strooien. Vormgever Marcel van den Berg heeft een goede balans gevonden tussen schoonheid en functionaliteit.

ONLINE VS. PAPIER

De overgang naar volledig online heeft ons geleerd om scherpere keuzes te maken. Online is de concurrentiestrijd om de lezer nu eenmaal grimmiger, en is onze fysiek monopolie (aanwezigheid op de campus) afwezig.

Dat heeft ook effect gehad op de verslaggeving. Oneerbiedig gezegd: we zijn gestopt met klakkeloos overtikken van het zoveelste rapport, beleidsdocument of brandbrief om gaten in de krant te vullen. In plaats daarvan durven eerder dingen juist niet te doen of denken beter na over hoe ze beter passen in een groter achtergrondverhaal. Die gedachte was ook bepalend voor de restyling: meer urgentie uitstralen.

Door de terugschakeling naar online én papier keerde na anderhalf jaar ook de onverbiddelijke deadline weer terug. Dat was in het begin even zoeken naar de balans: wat doen we met snel nieuws dat we meteen online hebben gebracht later nog in de krant? Maar daarin hebben we snel een balans weten te vinden.

Een voorbeeld: de zondag voor de opening van het academisch jaar publiceerden we [een nieuwsbericht én ingezonden brief](#) van 50 bezorgde wetenschappers die fysieke colleges 'onveilig en roekeloos' vonden. In de krant van de donderdag daarop was dat verwerkt tot [achtergrondstuk](#) over alle maatregelen en bijkomende problemen die de herstart van het onderwijs met zich meebrachten.

DE SITE

Het aantal bezoekers van mareonline.nl bleef stabiel rond de 25.000 per week. Het aantal volgers op social media groeide: op Facebook van 2689 naar 2718, op Twitter van 3560 naar 4006. We zijn ook (eindelijk) een Instagram-account (477 volgers) begonnen en te vinden op LinkedIn.

Het digitale archief heeft een update gekregen. Voorheen stonden alle stukken tot aan stonden verspreid over drie afzonderlijke oude sites. Die servers zijn in september opgeheven omdat de provider plotseling ophield te bestaan.

Gelukkig was het Leidse bedrijf [Zooma](#), dat de laatste editie van onze website heeft ontworpen en vorig jaar [de Mare-app](#) bouwde, bereid een spoedige reddingsoperatie uit te voeren. Zij hebben de oude archieven weten over te hevelen in de nieuwe site. Zo staat alles netjes, en in dezelfde opmaak bij elkaar.

JOURNALISTIEKE IMPACT

Corona en de nasleep op onderwijs, onderzoek en het studentenleven bleef een belangrijk onderwerp in 2021. Collegezalen gingen open en dicht, docenten en studenten moesten zich voortdurend aanpassen aan de veranderende omstandigheden. Tegelijkertijd zorgt een groeiende toestroom voor een (nog) hoge(re) werkdruk bij docenten.

Dit waren de belangrijkste verhalen. Een overzicht van de dossiers waarin onze verslaggeving een belangrijke rol speelde:

- *Het dossier Forum voor Democratie*

Net als vorig jaar bleef de ophef rond Forum voor Democratie een belangrijk onderwerp. Na de plotselinge leegloop van de partij, eind 2020, bleef hoogleraar en FVD-senator Paul Cliteur volhouden dat er [geen bewijs](#) was voor antisemitische, racistische, fascistische of xenofobe opvattingen bij zijn oud-promovendus Thierry Baudet. In afwachting van het door de universiteit ingestelde onderzoek naar antisemitisme bij de rechtenfaculteit (Cliteur zou onvoldoende hebben ingegrepen na klachten van promovendi over Baudet) maakten Vincent Bongers en Anoushka Kloosterman een longread over wat Cliteur had kunnen weten over zijn oud-promovendus ([‘Wat als het Cliteur-onderzoek verder keek dan alleen antisemitisme?’](#) – 22 januari) Overigens pleitte het rapport de hoogleraar vrij ([‘Ik was niet bezorgd en ben nu ook niet opgelucht’](#) – 28 januari)

Vlak voor de Tweede Kamerverkiezingen gaf Xavier Baudet, die werkzaam is bij de universiteit, een uitgebreid interview aan Vincent Bongers waarin hij wilde waarschuwen voor zijn ‘gevaarlijke neef’ ([‘Xavier Baudet, de neef van Thierry, wil niet langer zwijgen: hij is destructief’](#) – 16 maart). ‘Er is een *killer on the road*’, zei hij over de coronastandpunten van de FVD-voorman.

Het artikel is met ruim 111.000 views met afstand het best gelezen stuk van het jaar (en ons op één na best gelezen stuk ooit) en blijft nieuwe lezers vinden. Het wordt nog voortdurend gedeeld op social media en staat bijna onafgebroken in de top drie van best gelezen stukken van elke maand.

- *De implosie van het Mathematisch Instituut*

Een onderzoek naar fraude met evaluatieformulieren groeide uit tot splijtzwam binnen het Mathematisch Instituut van de Leidse universiteit waardoor ‘de beste groep theoretische statistici in Nederland’ uit elkaar viel en vertrok. De reconstructie van die ondergang is een mooi voorbeeld van journalistiek van de lange adem: Susan Wichgers en Mark Reid wisten in een jaar genoeg documenten te verzamelen en medewerkers te spreken om de treurige geschiedenis op te tekenen ([‘Fraude, verdwenen evaluaties en een verziekt klimaat: hoe de beste statistiekgroep van Nederland uiteenviel’](#) – 23 juni).

Het artikel won de tweede prijs bij de Kring Award, de jaarlijkse onderscheiding voor het beste verhaal uit de hoger onderwijs-media.

- *Cameragate*

Tijdens de lockdown bleek de universiteit 371 slimme camera’s te hebben opgehangen bij alle ingangen van gebouwen en collegezalen. Daarbij speelden nogal wat privacy- en beveiligingsproblemen. De verslaggeving van Anoushka Kloosterman en Mark Reid ([‘Opeens hangen er overal slimme camera’s \(en die zien alles\)’](#) – 17 november) leidde tot ophef en verontwaardiging: studenten eisten in een petitie dat de scanners werden verwijderd. Een uitgebreide en geruststellende mail van college van bestuur bleek vervolgens ook niet te kloppen ([‘Factcheck: wat klopt er wel en niet aan de mail over de ‘classroom scanners’?’](#) – 15 november). Er zijn inmiddels diverse protestacties aangekondigd waarbij studenten gebouwen willen blokkeren en het nieuws haalde ook de Tweede Kamer ([‘#Cameragate: protesten, een brandbrief en een bezorgde minister’](#) – 2 december).

- *Tijdelijke aanstellingen*

In het best gelezen stuk van 2020 schreef Suze Zijlstra waarom ze niet langer van contract naar contract wilde hoppen en [daarom de universiteit verliet](#). Ook afgelopen jaar bleef het een [terugkerend thema](#). Maar: er lijkt een kentering gaande rondom tijdelijke aanstellingen. Dit voorjaar schreef Anoushka Kloosterman over een Leidse draaideurdocent die een rechtszaak begon ([‘Een van de vele draaideurdocenten is het zat... en stapt naar de rechter’](#) – 7 maart) waarop de rechter de universiteit fel bekritiseerde ([‘Rechter over tijdelijke contracten: “Dat het op papier staat, betekent niet dat het klopt”](#)’ – 3 juni) en de docent gelijk gaf ([‘Draaideurdocent wint rechtszaak tegen universiteit, én een vast contract’](#) – 6 juli). En die uitspraak zou ook goed nieuws kunnen betekenen voor andere flexwerkers, denkt zijn advocaat ([‘Hoe één rechtszaak tegen de universiteit grote gevolgen kan hebben’](#) – 30 september)

- *Veldwerk*

Terwijl de coronamaatregelen steeds verder versoepelden en alle sectoren volledig opengingen, bleef de universiteit buitengewoon streng bij de beoordeling van uitreisverzoeken van (met name jonge) onderzoekers. Dat leidde tot opiniestukken van radeloze promovendi ([‘Oproep: stop het reisverbod en red ons onderzoek’](#) – 20 oktober en [‘Laat ons onderzoek niet verloren gaan: sta veldwerk toe’](#) – 19 maart). Pas na een uitgebreid redactioneel achtergrondstuk van Sebastiaan van Loosbroek en Mark Reid ([‘Waarom staat het veldwerk al anderhalf jaar stil? “Straks schrijf ik mijn proefschrift in de WW”](#)’ – 16 september) kwam er de nodige beweging bij het bestuur: vanaf eind september zijn de meeste verzoeken goedgekeurd ([‘Regels buitenlands veldwerk versoepeld’](#) – 4 november).

Het is een mooi voorbeeld van hoe berichtgeving over iets (die misschien niet voor iedereen even wereldschokkend is) toch tot directe invloed kan leiden.

- *Geestelijk welzijn studenten*

Het ging al niet goed met het mentale gezondheid van jongeren, maar de lockdown hakte er extra hard in. Stagiair Pepijn Boumans liet zien hoe internationale studenten dubbel werden geraakt: [‘Hoe de lockdown internationals nóg dieper in hun isolement duwt. “Ik ken één Nederlander: mijn docent”](#)’ – 13 april). Geschiedenisstudent Anne Kamsteeg boekstaafde op ons verzoek de uitzichtloosheid van haar bestaan ([‘Dagboek van mijn studentenleven: na een jaar in de wachtkamer voel ik me eenzamer dan ooit’](#) – 16 maart). Update: het gaat inmiddels [veel beter met haar](#). Ook bijzonder: in de reeks [‘Dagboek uit het Dolhuis’](#) maakt columnist Olaf de Leeuw een reconstructie van zijn opname in een psychiatrische inrichting.

BIJZONDERE PRODUCTIES

Naast eerder genoemde verhalen waren er nog meer projecten van de lange adem waarin we journalistieke onderwerpen konden uitdiepen in series van meerdere artikelen.

- **Generatie 2020**

In [een vierluik over het groeiende aantal hoger opgeleiden](#) onderzocht Sebastiaan van Loosbroek hoe de universiteit dichtslibben en wat de consequenties zijn op het niveau van de opleidingen. Worden we met zijn allen slimmer, of leidt de drukte juist tot verschraving en cijferinflatie? De auteur ontving voor deze serie een werkbeurs van het [COCMA Onderwijsfonds](#).

- **Afscheid Carel Stolker**

In een driedelig afscheidsinterview spraken Vincent Bongers en Frank Provoost met vertrekkend rector Carel Stolker, over [zijn jeugd](#) ('hoe een zittenblijver lijkenpikker werd'), de [juridische jaren](#) ('hoe een jonge jurist na een vergeefse promotiepoging dé specialist wordt in medische aansprakelijkheid en als decaan luie studenten achter hun vodden zit') zien zijn [tijd als bestuurder](#) ('rector, Twitteraar, vlogger des Vaderlands, pyromaan én brandweerman').

- **Voorinvesteringen**

Met redacteuren van andere universiteits- en hogeschoolbladen maakte Susan Wichgers een gezamenlijke serie van zeven afleveringen, mede mogelijk gemaakt door het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek, over de voorinvesteringen. Is het budget dat vrijkwam na [het afschaffen van de basisbeurs](#) ook [zoals beloofd geïnvesteerd in onderwijsverbetering](#)?

BEGROTING

De begroting voor 2021 zag er als volgt uit:

Afdeling	BofL	BFR	Omschrijving / naam	Order	2021	
MARE	Baten	B12-Overige externe baten (1e GS)	MARE Advertentie-opbrengst	6200092091	-20.000	
		B12-Overige externe baten (1e GS) Total				-20.000
	Baten Total				-20.000	
	Lasten	L01-Salaris inclusief sociale lasten Total				334.546
		L11-Overige materiële lasten	MARE algemene materiële lasten	6200092092	3.000	
			MARE Artikelen en foto's	6200092091	45.000	
			MARE Drukkosten	6200092091	50.000	
			MARE Koerier	6200092091	20.000	
			MARE Opmaak	6200092091	16.000	
		L11-Overige materiële lasten Total				134.000
	Lasten Total				468.546	
MARE Total				448.546		

REALISATIE

In de realisatie is terug te zien dat corona en de lockdown voor een aanzienlijke besparing van productiekosten (druk, opmaak, koerier, etc.) hebben gezorgd. Het gemis aan kranten heeft weliswaar ook tot een afname van de advertentie-inkomsten geleid, maar die waren eerlijk gezegd toch al minimaal.

Met het bespaarde budget kon de restyling en de onverwachte reddingsoperatie van ons archief worden bekostigd. Maar desondanks houden we nog flink wat reserves over.

Reguliere SAP nummers (code A)						
Order	Omschrijving	Budget 2021 (1)	Realisatie 2021 (2)	Obligo 2021 (3)	Totaal 2021 (4) = (2) + (3)	Saldo (5) = (1) - (4)
6200092091	productiekosten MARE	111.000	44.474		44.474	66.526
6200092092	algemene materiële lasten MARE	3.000				3.000

Kostensoortgroep	Budget 2021 (1)	Realisatie 2021 (2)	Obligo 2021 (3)	Totaal 2021 (4)	Saldo (5) = (1) - (4)
Totale baten	-20.000	-1.238		-1.238	-18.763
Totale personele lasten		2.217		2.217	-2.217
Totale materiële lasten	131.000	43.495		43.495	87.505
Totale lasten	131.000	45.712		45.712	85.288
Totaal	111.000	44.474		44.474	66.526

Kostensoortgroep	Budget 2021 (1)	Realisatie 2021 (2)	Obligo 2021 (3)	Totaal 2021 (4)	Saldo (5) = (1) - (4)
Totale personele lasten					
Totale materiële lasten	3.000				3.000
Totale lasten	3.000				3.000
Totaal	3.000				3.000

REDACTIE

De redactie (van in totaal 5 fte) bestond in 2020 uit zes personen: Frank Provoost (hoofdredactie), Vincent Bongers, Anoushka Kloosterman, Sebastiaan van Loosbroek, Mark Reid en Susan Wichgers.

Omdat we het opleiden van studenten beschouwen als een van de kerntaken van een universiteitsblad en een kweekvijver van journalistiek talent willen zijn, is er op de redactie altijd plaats voor stagiairs. Dat waren er dit jaar aanmerkelijk meer dan gebruikelijk. Doordat veel andere media stageplekken schrapten, werd onze redactie een soort toevluchtsoord.

Maar liefst zes studenten liepen stage bij *Mare*: Pepijn Boumans, Wouter Geerts, Paulien van Kleef, Adriana Cerdeira, Pim Bakx en Guillaume Feuvrier.

REDACTIERAAD

De redactieraad van *Mare* toetst het beleid van de redactie achteraf en marginaal, en dient tevens als klankbord. De raad is in 2021 viermaal – jammer genoeg uitsluitend online – bijeengekomen, op 4 maart, 9 juni en 16 september en 9 december.

De samenstelling: Kutsal Yesilkagit (voorzitter), Frank Israel (vicevoorzitter), Alexander Pleijter (secretaris), Marijke van Broekhoven, Willem van der Does, Annemarie Drahmman, Nour Eldin Emara, Zoë van Litsenburg, Roel van Niekerk, Maarten Jesse Pot, Frank Rensen en Hermelijn Smits.

Eind oktober hebben de volgende personele wijzigingen plaatsgevonden: Amir Ali Abadi, Avinash Bhikie, Marije van den Berg, Dion Latten en Jonatan Wirix-Speetjens zwaaiden af. Rosanne Hertzberger is in december toegetreden.

Een casus waarover de raad zich heeft gebogen was een klacht van een student die uit het archief wilde worden verwijderd naar aanleiding van het nieuwsbericht ([“‘Racistisch opiniestuk’ leidt tot ophef bij bestuurskunde](#)” – 11 maart) door Sebastiaan van Loosbroek. De raad besloot aan het verzoek geen gehoor te geven.

Mare-Kooyker Kerstverhalenwedstrijd

Voor de zestiende keer hebben we de Mare-Kooyker kerstverhalenwedstrijd georganiseerd, die dit jaar is gewonnen door Mathijs van der Loos. Hij won met het verhaal [‘Deadlinestress’](#) de 250 euro aan boekenbonnen.

Lenna Pronk werd tweede (en won €75 aan boekenbonnen) met het verhaal [‘De Plak’](#), Sybren Sybesma kreeg de derde prijs (en €50 boekenbonnen) voor [‘Een sprookje’](#). Alle verhalen zijn gepubliceerd op onze website. De prijs is in het verleden een opstap gebleken voor literair talent. Uitgeverijen lezen mee en verschillende winnaars (en *runners up*) hebben inmiddels boeken gepubliceerd of zijn bezig met een roman.

PODCASTS

Onze podcastserie ‘Onder Professoren’ waarin freelancer Cees van den Boom hoogleraren en docenten interviewt ‘die zich bezighouden met zaken die buiten de academische grenzen reiken’ is inmiddels via de website of onze Soundcloud-pagina ook via Spotify te beluisteren. Cees sprak dit jaar onder meer Michael Klos (over hoe social media met nepnieuws moeten omgaan) en Remco Breuker (over de vergeten holocaust in Noord-Korea).

DE TOP VIJF

De best gelezen verhalen op mareonline.nl in 2021 zijn:

1. ‘Xavier Baudet, de neef van Thierry, wil niet langer zwijgen: hij is destructief’ – [achtergrondartikel van Vincent Bongers](#), 16 maart (111.767 lezers... *and counting*)
2. ‘Opeens hangen er overal slimme camera’s (en die zien alles)’ – [onthulling van Anoushka Kloosterman en Mark Reid](#), 18 november (30.020)
3. ‘Fraude, verdwenen evaluaties en een verziekt klimaat: hoe de beste statistiegroep van Nederland uiteenviel’ – [reconstructie van Mark Reid en Susan Wichgers](#), 7 juni (21.559)
4. ‘Minerva schorst bestuurslid na illegale borrel in wijnkelder van de sociëteit’ – [nieuwsbericht van \(stagiair\) Wouter Geerts](#), 15 april (8.515)
5. ‘UB-mores: je komt hier niet om te studeren’ – [reportage van \(stagiair\) Pim Bakx](#), 17 maart (7.588)